

Актаныш муниципаль районы
башкарма комитеты карарына
_____ № _____

кушымта

**"2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районында
кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү» муниципаль программасы**

1. Программа паспорты

Программаның исеме	«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне, шул исәптән социаль эшмәкәрлекне үстерү» муниципаль программасы
Муниципаль заказчы (координаторы)	Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы башкарма комитеты
Программасы төп эшләүче	Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге
Программаның максаты	<ul style="list-style-type: none">- кече һәм урта эшмәкәрлекнең, шул исәптән социаль эшмәкәрлекнең тотрыклы үсеше өчен уңай шартлар тудыру һәм аның Актаныш муниципаль районының социаль-икътисади үсешенә йогынтысын арттыру;- халыкның тормыш сыйфатын күтәрү;- жирле продукциянең эчке һәм тышкы базарларда конкуренциягә сәләтен арттыру;- районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру.
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none">- кече һәм урта эшмәкәрлекне житештерү һәм инновацион потенциалын үстерү;- социаль эшмәкәрлекне үстерү;- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс ярдәме күрсәтү механизмнарын үстерү;- эшмәкәрлек эшчәнлеген башлап жиберү өчен шартлар тудыру;- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын күтәрү, фәнни-методик, норматив-хокукий һәм фәнни-методик һәм башка хезмәтләр күрсәтү сыйфатын күтәрү;- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын консультация белән тәэмин итү;- эшмәкәрлек эшчәнлегенең абруен күтәрүгә ярдәм итү;- кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итүнең яңа формаларын булдыру һәм булган инфраструктурасын үстерү;- табигый ресурслардан (сулыкларны, урманнарны) файдалануның нәтижәлелеген арттыру;- үз-үзләренә эшләүче гражданның теркәүне тәэмин итү (аларны «һөнәри керемгә салым» яңа салым режимына рәсмиләштерү юлы белән)
Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары	2021-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән финанслау күләме	Программаны тормышка ашыру өчен барлығы 15465 мең сум планлаштырыла, шул исәптән республика бюджеты, район бюджеты акчалары һәм башка чыганаclar: 2019 ел-3093 мең сум. 2020 ел-3093 мең сум;

	<p>2021 ел-3093 мең сум; 2022 ел-3093 мең сум; 2023 ел-3093 мең сум; 2024 ел-3093 мең сум; Программаны финанслау күләме; ФБ һәм РБ софинанслау -15 млн. сум. Актаныш муниципаль районы бюджетыннан 0,465 млн. сум өлеге акчалар ел саен чираттагы финанс елына Татарстан Республикасы Законаы нигезендә ачыкланачак.</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм программаның нәтижелелеге күрсәткечләре</p>	<p>Муниципаль программаның аерым чараларын тормышка ашыру 2024 ел ахырына кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү өчен уңай шартлар тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк, бу артачак: - Актаныш муниципаль районының тулай территорияль продуктында кече эшмәкәрлек өлешен 23,8% тан 25% ка кадәр арттыру%; - кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсендә эшлөүчеләр санын арттыру, шул исәптән шәхси эшмәкәрләрне дә кертеп, 3230дан 3285 кешегә кадәр арттыру . - эре заказчыларның сатып алу өлешен арттыру, аларда КУЭ субъектлары гына катнаша, 51 тән 53,5% ка кадәр.</p>

2. Кыскача кереш

Актаныш муниципаль районы Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында урнашкан, Башкортстан һәм Удмуртия белән чиктәш. Район 87 торак пунктны үз эченә алган 26 авыл жирлегеннән тора. Якындагы тимер юл станцияләреннән 140-160 км ераклыкта, әмма уңдырышлы жирләр авыл хужалыгы житештерүенә өстенлекле үсешен билгели.

Актаныш районының административ үзәге-Актаныш авылы Татарстанның төньяк-көнчыгышында, Казаннан Көнчыгышка 381 км ераклыкта урнашкан. Ул Түбән Кама сусаклагычы янында, Нефтекамск тимер юл станциясеннән көньякка 65 км ераклыкта урнашкан. Районның көньяк өлешендә-Идел М7 федераль трассасын кисеп үтә. Ул Әгерҗе, Актаныш, Зәй, Алабуга, Минзәлә, Менделеевск, Мөслим Түбән Кама, Тукай һәм Яр Чаллы шәһәрләрен үз эченә ала.

Район икътисадында һәм социаль өлкәдә авыл хужалыгы әйдәп баручы булып тора. Актаныш авылында азык-төлек эшкәртү һәм житештерү предприятиеләре, районның агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектлары, сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары тупланган. Алдынгы предприятиеләр-нефть сәнәгате предприятиеләре, аерым алганда кече нефть компанияләре филиалы, Азнакайнефть һәм Лукоилның аерымланган бүлекчәләре.

Кече эшмәкәрлек-хужалык итүнең заманча базар системасының аерылгысыз элементы, аннан башка икътисад һәм жәмгыять нормаль яши һәм үсә алмый. Ул демократиягә һәм шәхси милеккә нигезләнгән базар мөнәсәбәтләрен ныгытуны тәэмин итә. Шәхси эшмәкәрләр үзләренең икътисади халәте һәм яшәү шартлары буенча халыкның күпчелек өлешенә якин һәм жәмгыятьнең социаль һәм сәяси тотрыклылыгы гаранты булган урта сыйныф нигезен тәшкил итә.

Кече һәм урта эшмәкәрлек яңа эш урыннары булдыра, продукциянең яңа төрләрен һәм икътисадый юнәлешләренә аеруча тиз үзләштерә, эре бизнес өчен конкурентлыкка сәләтле булмаган тармакларда үсә.

3. 2021-2025 елларга кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү муниципаль программасының максатлары һәм бурычлары

Муниципаль программаның максаты һәм бурычлары «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән максатларны тормышка ашыруга юнәлдерелгән һәм дәүләт сәясәте һәм стратегиясе өстенлекләренә туры килә. Муниципаль программаның максаты - кече һәм урта эшмәкәрлекне тотрыклы үстерү өчен уңай шартлар тудыру һәм аның Актаныш муниципаль районының социаль-иқтисадый үсешенә йогынтысын арттыру, халыкның тормыш сыйфатын күтәрү, эчке һәм тышкы базарларда җирле продукциянең конкурентлыгын арттыру, районның инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыру.

Муниципаль программаның бурычлары:

- кече һәм урта эшмәкәрлекнең җитештерү һәм инновацион потенциалын үстерү;
- социаль эшмәкәрлекне үстерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс ярдәме күрсәтү механизмнарын үстерү;
- эшмәкәрлек эшчәнлеген башлап җибәрү өчен шартлар тудыру;
- эшмәкәрлек эшчәнлегенә абруен күтәрүгә ярдәм итү - табигый ресурслардан (сулыкларны, урманнарны, тигезлекне) файдалануның нәтижәлеләгән арттыру;
- үзмәшгуль гражданның теркәүне тәмин итү (аларны «Профессиональ керемгә салым» яңа салым режимына рәсмиләштерү юлы белән).

Актаныш муниципаль районы иқтисадының гамәлдәге структурасын муниципаль программа аша исәпкә алып, кече һәм урта эшмәкәрлек үсешен һәм эшчәнлеген стимуллаштыру максатларында өстенлекле юнәлешләр билгеләнде:

- авыл хужалыгы;
- авыл хужалыгы продукциясен җитештерү һәм эшкәртү;
- эшкәртү производстволары;
- туризмны һәм кунакханә бизнесын үстерү.
- хезмәт күрсәтү:
- социаль, торак-коммуналь, көнкүреш, хезмәтләр күрсәтү чәчтарашханәләр һәм матурлык салоннары;

Программа чараларын гамәлгә ашыру гамәлдәге һәм яңа төзелгән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын саклап калу өчен шартлар тудыруны күздә тотып, бу эш урыннары санын арттырырга, кече һәм урта бизнес предприятиеләрендә хезмәт хакын арттырырга, салым базасын арттырырга һәм шуның белән Актаныш муниципаль районы территориясендә халыкның тормыш дәрәжәсен арттырырга мөмкинлек бирерәк.

Аның максатына ирешүне характерлаучы муниципаль программаның максатчан индикаторлары булып тора:

- 2021 ел дәвамында ярдәм алган кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны-386 берәмлек;
- яңа теркәлгән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны 1 мең кешегә, гамәлдәге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны 39,11 дән 47,17 гә кадәр арткан.

Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре, еллар буенча план күрсәткечләрен һәм аны гамәлгә ашыру этаплары буенча план күрсәткечләрен киңәйтәп, Актаныш муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының үсеш торышы фаразын чагылдыручы күрсәткечләр муниципаль программаның 1 нче кушымтасында китерелгән.

4. 2021-2025 елларга кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү муниципаль программасының максатлары һәм бурычлары

Актаныш муниципаль районының иқтисад структурасы безнең районның кече һәм урта бизнес составында исәпкә алынмый торган эре нефть чыгару предприятиеләренә

һәм авыл хужалыгы предприятиеләренең берничә филиалы, чит предприятиеләрнең аерымы бүлекчәләре булуы белән аерылып тора.:

Нефть чыгару сәнәгате-«Актаныш районында кече нефть компанияләренең» МНКТ«», Лукойл «ААЖ», Актаныш муниципаль районында» Татнефть «ГАЗнең» Азнакайнефть «идарәсе», Ак «нефть эшкәртү станциясе», Транснефть-Прикамье "АЖнең" Ак " нефть эшкәртү станциясе. Икътисадның бу секторында уртача айлык хезмәт хакы 48 846 сум тәшкил итә.

Актаныш муниципаль районының аграр секторы халык хужалыгы өлкәсе булып тора һәм район икътисадында гына түгел, ә Татарстан Республикасы икътисадында да мөһим роль уйный. Агросәнәгать комплексын үстерү районның икътисады һәм социаль өлкәсендә стратегик өстенлекләренең берсе булды һәм шулай булып кала да. Актаныш муниципаль районы икътисадын үстерү юлында төп элементларның берсе-хужалык итүнең кече формаларын үстерү. Район авыл хужалыгы районы булганга күрә, авыл хужалыгы продукциясе житештерү тулаем территорияль продуктның зур өлешен алып тора. Хәзерге вакытта сөт, ит житештерү, бөртекле һәм техник культуралар үстерү белән 3 агрофирма һәм 15 чикләнгән жәмгыять, 57 КФХ һәм 12235 шәхси ярдәмче хужалык шөгылләнә. Икътисадның бу секторында уртача айлык хезмәт хакы 24 798 сум тәшкил итә. Авыл хужалыгы берләшмәләре белән беррәттән экологик Авыл хужалыгы продукциясе житештерүдә шәхси ярдәмче хужалыклар да зур роль уйный, алар 2018 елның 27 ноябрәндә кабул ителгән «һөнәри керемгә салым турында» гы яңа Федераль закон нигезендә теркәлгән һәм үз эшчәнлекләрен башкарганда салымнар түләргә тиеш булчак.

Башка эре компанияләренең структур бүлекчәләре - «Актаныш агрегат заводы» ЯАЖ, «Татэнергострой» ПСК ЖЧЖ, «Агросила» АЖ, Актаныш РЭСы Түбән Кама электр челтәре, «Сетевая компания» ААЖ, Актаныш районындагы «Газпром Трансгаз Казан» ЖЧЖ, «Чаллы-Бройлер» ЖЧЖ, Актаныш РУЭС –ФЛ, «Таттелеком» ЖАЖ, эре сәүдә челтәрләренең һәм даруханәләренең структур бүлекчәләре һәм башкалар.

Районның чимал секторының төп өлеше нефть чыгаруга туры килә.

Районда кече эшмәкәрлек 2019 елда районның тулаем төбәк продуктының 14,2% ын (Татарстан Республикасында – 30%) формалаштыра.

Актаныш муниципаль районы буенча хужалык итүче субъектларның статистик регистры составында 2020 елның 1 октябрәнә 487 кеше исәпкә алынган, аларда шәхси эшмәкәрләр сыйфатында дәүләт теркәвен узу турында теркәү органнарыннан белешмәләр алынган.

Шәхси эшмәкәрләргә һәм аларның ялланган хезмәткәрләргә дә кертеп, кече эшмәкәрлек субъектларында мәшгульләр саны 4027 кеше тәшкил итә, шул исәптән 722 кеше-үзмәшгуль.

Актаныш муниципаль районы территориясендә кече һәм урта эшкарлык аның алга таба үсешен һәм аның эшчәнлегә өлкәсен киңәйтәргә мөмкинлек бирүче житәрлек потенциалга ия.

Однако существует ряд факторов, сдерживающих процесс развития малого предпринимательства. Это:

- продукция сату кыенлыклары турында,
- старт капиталы житмәү турында,
- Кече предприятиеләргә матди-техник яктан тәэмин итү, коммуналь хезмәтләргә һәм электр энергиясенә югары тарифлар белән кыенлыклар,
- кече предприятиегә эшләргә туры килә торган базар динамикасы һәм конъюктурасы турында объектив мәгълүмат житмәү турында,
- турында югары бәясә кредитлар кече предприятиеләр өчен,
- житешсезлегә ликвидного тәэмин итү,
- турында административ киртәләр,
- турында еш очрый торган негативизм кайбер катламнары халык,

- турында слабой ижтимагый активлыгы күпчелек эшмәкәрләр, аларның разобщенность,
- эшқуарларның ижтимагый берләшмәләренең җитәрлек дәрәжәдә җитмәве турында
- турында һәм башка факторлар.

Билгеләнгән проблемаларны хәл итү кеңә һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итүнең инфраструктур объектларын һәм кеңә һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итү механизмнарын үстерүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру юлы белән, хакимият органнары сәясәтен кеңә һәм урта эшқуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлдерелгән программа-максатчан методны куллануны таләп итә, бу исә бюджет акчаларын максатчан һәм нәтижәле кулланырга мөмкинлек бирәчәк.

«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районында кеңә һәм урта эшқуарлыкны, шул исәптән социаль эшқуарлыкны үстерү» муниципаль программасы «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 15 статьясындагы 25 пунктында каралган муниципаль районның җирле өһәмияттәге мәсьәләсен тормышка ашыру кысаларында эшләнде. «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районында кеңә һәм урта эшқуарлыкны, шул исәптән социаль эшқуарлыкны үстерү» муниципаль программасы районның бизнес-жәмәгәтьчеләге вәкилләренә тиешле дәрәжәдә үсәргә, үз потенциалнарын туплап үсәргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән.

Кеңә һәм урта эшқуарлыкны үстерү проблемаларын хәл итүнең программа-максатчан методын гамәлгә ашыручы муниципаль программаны эшләүнең максатка ярашлылыгы түбәндәге факторлар белән билгеләнә:

- кеңә һәм урта эшқуарлык субъектлары очраша торган катлаулы һәм характерлы проблемалар булу, аларны хәл итүгә системалы яқын килү, аларны карап тоту, гамәлгә ашыру технологияләре һәм вакыты буенча муниципаль сәясәтнең аерым юнәлешләрен Килештерү зарурилыгын билгели.;

- чараларның максатларын, бурычларын, составын һәм структурасын һәм планлаштырылган нәтижәләренә билгеләү зарурилыгы;

- бюджет, финанс һәм матди кертемнәрнең нәтижәләлеге арттыру буенча үзара бәйлә чаралар комплексын тормышка ашыру зарурилыгы.

Актаныш муниципаль районы территориясендә кеңә һәм урта эшқуарлыкны үстерү перспективалары кеңә һәм урта эшқуарлык өчен уңай климат булдыруга бәйлә. Кеңә бизнеска ярдәм итү өчен билгеләнгән барлык финанс чараларын (федераль бюджет, республика бюджеты һәм Актаныш муниципаль районы бюджеты) өстенлекле юнәлешләргә игътибар итәргә кирәк. һәр кеңә предприятие муниципаль һәм республика программаларында катнашу, маркетинг стратегиясе проблемалары, үз мәнфәгәтьләрен яклау мәсьәләләре буенча консультация һәм түләүсез ярдәм алу мөмкинлегенә ия булырга тиеш. Кеңә бизнес субъектларын хезмәтне саклау һәм янғын курқынычсызлыгы, хезмәт һәм салым законнары буенча өйрәтүгә ярдәм итү актуаль бурыч булып тора.

Программа-максатчан метод Актаныш муниципаль районында уңай эшқуарлык климатын булдыру буенча планлы эш алып барырга мөмкинлек бирә.

5. Икътисадның төрле секторларында КУЭ үсешә.

01.03.2021 торышына эшчәнлек төрләре буенча кеңә эшмәкәрлек субъектлары структурасы түбәндәгечә күренә:

- авыл, Урман хужалыгы, ау, балыкчылык һәм балыкчылык-34 берәмлек.;
- файдалы казылмалар чыгару – 5 берәмлек;
- эшкәртү производстволары-23 берәмлек;
- электр энергиясе, газ һәм пар белән тәэмин итү-2 берәмлек;
- су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу, калдыкларны җыю һәм

утильләштерүне оештыру, пычратуларны бетерү эшчәнлегә-4 берәмлек;

- төзелеш – 32 берәмлек;
- күпләп һәм ваклап сату, автотранспорт чараларын ремонтлау-54 берәмлек;
- транспортлау һәм саклау-8 берәмлек;
- кунакханәләр һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре эшчәнлегә-3 берәмлек,
- мәгълүмат һәм элемент өлкәсендә эшчәнлек – 9 берәмлек;
- финанс һәм иминият эшчәнлегә-6 берәмлек;
- күчәмсез милек белән операцияләр буенча эшчәнлек-12 берәмлек;
- профессиональ, фәнни һәм техник эшчәнлек-13 берәмлек;
- административ һәм башка өстәмә хезмәтләр-3 берәмлек.;
- белем-47 берәмлек;
- сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр өлкәсендә эшчәнлек-12 берәмлек;
- мәдәният, спорт, ял һәм күңел ачуны оештыру өлкәсендә эшчәнлек-58 берәмлек;
- башка төр хезмәтләр күрсәтү-58 берәмлек.

Бүгенге көндә районда 315 стационар ваклап сату предприятиесе, 28 жәмәгать туклануы предприятиесе, 46 көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиесе, Актаныш авылында 1 базар эшли.

Актаныш муниципаль районының сәнәгать һәм эшкәртү производстволары тәкъдим ителде:

- Актаныш муниципаль районы территориясендә икмәк һәм икмәк-күмәк эшләнмәләре житештерү буенча («Актаныш икмәк комбинаты» кулланучылар жәмгыяте, «Актаныш икмәге» ЖЧЖ, шәхси эшмәкәр Хужин А.Ф.) - 1300 тонна. елына,
- сөт продукциясе житештерү («табигый ресурслар» ЖЧЖ, "Актаныш сөт комбинаты" ЖЧЖ»)
- ит продукциясе («Һадиев " КФХ»)),
- житештерү,
- пластик тәрәзәләр житештерү.

Авыл хужалыгы

Районда 2 агрофирма һәм 15 чикләнгән жәмгыять, 57 КФХ һәм 12235 шәхси ярдәмче хужалык авыл хужалыгы продукциясен житештерә. 67 КФХның гаилә фермалары уңышлы эшли, алар катнаш эшчәнлек төрен алып баралар: үсемлекчелек дә, терлекчелек тә. Ел саен 4кә якын КФХ теркәлә.

Актаныш районы-авыл хужалыгы районы, ул элек-электән үз игенчеләре белән дан тота, һәм монда, планканы югалтмас өчен, кулдан килгәннең барысын да эшли. АПК өлкәсендә хужалык итүнең төрле рәвешләрен үстерүгә зур игътибар бирелә: җаваплылыгы чикләнгән жәмгыятьләргә, гаилә фирмаларына, шәхси ярдәмче хужалыкларга, конкурентлыкка сәләтле авыл хужалыгы продукциясе житештерүгә.

Крестьян (фермер) хужалыклары аграр житештерүдә хужалык итүнең төп формасы гына түгел, ә төрле ресурслардан нәтижәле файдалануның бер төре дә булып тора. Районда крестьян (фермер) хужалыклары үсешен тоткарлый торган сәбәпләр: гарантияле сату базарлары булмау һәм аларга хезмәт күрсәтү инфраструктурасы үсмәү; авыл хужалыгы продукциясенә сатып алу бәяләре түбән булу; эшчәнлекне техник-технологик яңарту өчен матди ресурслар жетмәү.

Алда санап үтелгән барлык проблемаларга карамастан, муниципаль район өчен аграр сектор өстенлекле булып тора һәм кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү дә әлеге сектор белән бәйләү планлаштырыла.

6. Кулланучылар базарын үстерү

Кулланучылар базары үсешенә районның социаль-иқтисади үсеше йогынты ясый. 2020 елда теркәлгән эшсезлек дәрәжәсе 0,29 % тәшкил итте, уртача айлык хезмәт хакы 26 609,6 дан (2019 ел) 33 350,6 дан (2020 ел) кадәр артты.

2020 елда районда ваклап сату әйләнеше 1 784,67 млн. сум тәшкил иткән.

Барлығы сәүдә эшчәнлеген 487 шәхси эшмәкәр башкара.

Сәүдә өлкәсендә кече предприятиеләрнең 54 проценты, шулай ук эшмәкәрләрнең гомуми санының яртысынан аз гына кимрәге жәлеп ителгән.

Районда 28 жәмәгать туклануы предприятиесе эшли.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү өлкәсе кече эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан тулысынча тәкъдим ителгән. Халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтүдә чәчтарашханә, төрле матурлык һәм сәламәтлек салоннары, киём ремонтлау һәм тегү, аяк киёмнен ремонтлау һәм автосервис хезмәтләре өстенлекле үсеш ала.

Халыкны товарлар белән тәэмин итүдә ваклап сату базарлары мөһим роль уйный, алар крестьян-фермер хужалыклары һәм ярдәмче хужалыклар алып баручы гражданныр тарафыннан авыл хужалыгы продукциясен сатуның иң кулай формасы булып тора. Актаныш авылында 1 базар эшли.

Сәүдә үзәкләре сәүдәнең заманча форматын тәкъдим итә торган сәүдә үзәкләре – үз-үзең хезмәт күрсәтү сәүдә ноктасы, үз территорияләрендә сатып алучылар өчен киң ассортиментлы товарлар һәм хезмәтләр тәкъдим итә торган өстәмә сервислар (банкомат, парковка, кафе, бәдрәф, даруханәләр, Фоторәсемнәр бастыру пунктлары һ.б.) уңышлы үсеш алды. Соңгы елларда мондый объектлар ачылды.:

-көнкүреш техникасы һәм электроника, чәчтарашханә, ателье, аяк киёмнәре остаханәсе, ике эре һәм өч дистөгә якын вак кибет һәм сәүдә нокталары урнашкан «КБО» сәүдә-административ үзәге. 50 дән артык яңа эш урыны булдырылган.

компьютерлар һәм кирәк-яраклар, көнкүреш техникасы, киём-салым, аяк киеме, балалар һәм махсус киём-салым сату павильоннары, кәрәзле элементә салоны, туй салоны урнашкан "Универсам" сәүдә үзәге, фотопечата, сервис үзәге, мөндәрләрне чистарту буенча хезмәтләр күрсәтелә . ;

- ювелир эшләнмәләр, киём-салым, уенчыклар, хужалык товарлары сату павильоннары, кәрәзле элементә салоны һәм башкалар урнашкан "АйЯр" сәүдә үзәге;

- «Остаз» сәүдә-офис үзәге – эконом класслы сәүдә нокталары, азык-төлек һәм сәнәгать товарлары, көнкүреш әйберләре, чәчтарашханә, офислар бар.

7. Яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү.

Актаныш районында кече һәм урта бизнес үсеше соңгы елларда сизелерлек активлашты.

Бизнеста, икътисадта һәм жәмгыятьне үстерүдә актив роль уйнарга сәләтле яшь, динамик, заманча кешеләрнең яңа буынын формалаштыру ихтыяжы арта. Яшьләр эшкуарлыгын үстерү өчен Хәзерге этапта яшьләр арасында эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштырырга кирәк. Әлеге стратегик бурычны хәл итү өчен кирәк:

- турында үткәргә уен һәм тренинг чаралары;
- өлкән сыйныф укучылары өчен Эшкуарлык буенча олимпиадалар оештыру турында;

- турында чакырырга, яшьләрне белем бирү курсларына;
- эшкуарлыкка карата уңай мөнәсәбәт формалаштыручы социаль реклама чыгаруны, кирәкле һәм лаеклы һөнәр буларак, оештырырга;

- яшь эшкуарларга дөүләт ярдәме турында мәгълүмат бирү; илнең икътисади алгарышының нигезе булган намуслы һәм социаль жаваплы эшкуар идеясен пропагандалаучы реклама материалларын эшләү һәм тарату;

- турында яшьләргә үткәрелә торган бизнес-проектлар конкурслары турында хәбәр итәргә;

- турында массакүләм жәлеп итү, яшь кешеләрне эшкуарлык эшчәнлегенә.

Бу мәсьәләне хәл иткәндә дөүләт тарафыннан үткәрелә торган программалар турында агитация материаллары таратырга, уку йортларында яшьләрнең анкеталы сораштыруларын оештырырга кирәк. һәр анкетада контакт мәгълүматлары белән бүлек

булырга тиеш. Анкеталарны эшкерткәннән соң эшмәкәрләр булырга әзер булган яшь кешеләрнең мәғлүмат базасын төзөргә кирәк. Үз предприятиеләрен ачарга теләгән яшьләр белән мәғлүмати конференцияләр үткәргә уңышлы эшмәкәрләр, бизнес һәм хакимият вәкилләре чакырылырга тиеш;

○ эшқуарлык эшчәнлеген алып бару сәләтенә ия булган яшьләрне сайлап алу. Эксперт сессияләрен әңгәмә формасында үткәргә кирәк, ул чакта гамәлдәге эшмәкәрләр бизнес-идеяләрне бәяләчәкләр һәм аларның авторлары белән әңгәмә корачаклар. Бизнес-идеяләр конкурслары, чыннан да, кызыклы тәкъдимнәр табарга һәм аларны практикада тормышка ашырырга мөмкинлек бирә;

үткәргә профилле укуту максаты белән, яшьләргә күнекмәләр бизнес алып бару. Яшьләр бизнес-планлаштыру, проект командаларын формалаштыру курсы буенча тирәнтен модульле укулар узарга тиеш. Укутуга сертификацияле бизнес-тренерларны жәлеп итәргә кирәк, алар көчә белән мастер-класслар уздырылачак, уңышлы эшмәкәрләр, бизнес белән бәйлә эшчәнлекнең төрлө өлкәләре белгечләре (салым органнары хезмәткәрләре, хезмәт законнары буенча белгечләр, санэпидемстанцияләр хезмәткәрләре, янғын сүндерүчеләр, экологлар, бухгалтерлар) белән эксперт сессияләре оештырылачак.

8. Үзмәшгуль халык өчен программа булдыру.

Район халкына үзләрен тәэмин итәргә һәм үз бизнесларына башка эшсезләрне жәлеп итәргә мөмкинлек бирә торган эшчәнлек формаларына зур игътибар бирелә.

Үзмәшгуль халык өчен программа чараларының төп идеясе булып тора:

Актив гражданнырга үз-үзен тормышка ашыру өчен мөмкинлекләр бирү.

Халыкның гамәлдәге ижади потенциалын куллану.

Гражданнырның керемнәре күләгәсеннән чыгу.

Яңа салым түләүчеләр барлыкка килү юлы белән район бюджетын тулыландыру. Гражданнырның белем һәм күнекмәләрен практикада куллану.

Чаралар шундый формада үткәрелә:

Эшсезләргә юридик һәм практик мәсьәләләр буенча консультацияләр бирү. Белгечләрнең эшчәнлекнең конкрет төрләрен сайлаганда, базарны анализлаганда ярдәм итүе.

Коммерция эшчәнлеген оештыру мәсьәләләренә кагылышлы уку курслары үткәру. Бизнес-проект язу этабында гамәли ярдәм. Эксперт бәяләвен бирү. Шәхси эшмәкәр (ИП) эшенә таяна торган нормативлар мәсьәләләре буенча укуту курслары. Аның юридик зат эшчәнлегеннән аермасы.

Эшмәкәрләр белән эшләүче дөүләт оешмалары турында мәғлүмат тапшыру.

Үз предприятиеләре өчен торақ булмаган биналарны сайлап алуда һәм арендага алуда ярдәм күрсәтү. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен мөлкәт исемлегенә кертелгән биналарны арендага алу яки арендага ташламалы бирү буенча аренда шартнамәсен төзү мөмкин.

9. Социаль эшмәкәрлекне үстерү

Социаль эшмәкәрлек - бизнесның бер төре, анда социаль проблемаларны хәл итү, кешеләргә ярдәм итү төп идея булып тора. Чиста хәйриячелектән аермалы буларак, монда үз-үзен аклау һәм проектның табышлылыгы идеясе мөһим.

Социаль эшмәкәрлек үсешенең төп максатлары һәм бурычлары:

1. Социаль эшмәкәрлек эшчәнлегә өлкәсендә норматив хокукый база булдыру.
2. Консультатив ярдәм күрсәтү.
3. Конкурс нигезендә финанс ярдәме күрсәтү.
4. Социаль эшмәкәрлек турында халыкка мәғлүмат житкерү дәрәжәсен

арттыру.

5. Жирле үзидарэ органнарының социаль эшмәкәрлек белән үзара хезмәттәшлеген үстерү.

Хәзерге вакытта социаль эшмәкәрлек күп илләрдә үсә, чөнки ул ижтимагый проблемаларны социаль һәм базар мотивлары ярашуы, шулай ук инновацион алымнар куллану ярдәмендә нәтижәле хәл итәргә мөмкинлек бирә.

Шул ук вакытта социаль эшмәкәрләр гадәттә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары булып тора.

Социаль эшмәкәрлек субъектлары - гражданның социаль яктан зәгыйфь һәм аз керемле төркемнәре мәнфәгатьләрендә продукция житештерүдә яисә хезмәтләр күрсәтүдә махсулашкан яисә алар өчен эш урыннары булдырган предприятиеләр.

Эшчәнлегә түбәндәгеләргә юнәлтелгән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары:

-халыкны эш белән тәэмин итү һәм инвалидларга, өлкәннәргә һәм авыр тормыш хәлендә калган затларга ярдәм итү;

-гражданның тормыш эшчәнлегә шартларын яхшырту;

-гражданның төп тормыш ихтыяжларын тәэмин итү мөмкинлекләрен киңәйтү.

Халыкны эш белән тәэмин итү социаль эшмәкәрлек дип таныла торган гражданның категорияләре: инвалидлар; ятимнәр һәм балалар йортларын тәмамлаучылар; 7 яшькә кадәргә балалы хатын-кызлар; өлкән яшьтәге гражданның; авыр тормыш хәлендәгеләр; 2 ел элек иректән мөхрүм итү урыннарыннан азат ителгәннәр.

10 . Мөлкәт ярдәм күрсәтү

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү (алга таба – КУЭ) кече һәм урта бизнесны үстерү буенча дәүләт һакимияте органнары һәм жирле үзидарэ органнары эшчәнлегенең өстенлекле юнәлешләренең берсе булып тора. «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясы (алга таба – 209-ФЗ номерлы Закон) Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына озак сроклы арендага, шул исәптән ташламалы шартларда бирү өчен дәүләт һәм муниципаль мөлкәт исемлекләрен күрсәтелгән органнар тарафыннан раслауны күздә тотта.

Мөлкәт ярдәме Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары арасында житештерү һәм административ биналар, биналар, жир участкалары, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән, транспорт чаралары, жиһазлар кебек мөлкәт төрләренә карата ихтыяж бар.

КУЭ субъектлары милек ярдәмен алуны кыенлаштыра торган түбәндәге сәбәпләрне билгеләп үтә: дәүләт яки муниципаль милекне алу өчен мөрәжәгать иткәндә күп санда документлар, мөлкәт бирү вакыты, ярдәм алу тәртибенең ачык булмавы һәм мөлкәт һәм аны бирү процедураларының булмауы.

КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хужалык әйләнешенә жәлеп итүгә, кече һәм урта бизнесның мөлкәти базасын ныгытуга ярдәм итәчәк, шул ук вакытта арендагы түләүләр керү, шулай ук арендаторларның мөлкәтен сатып алу хисабына бюджет керемен арттырачак .

11.1. КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү максатлары һәм бурычлары

«Кече һәм урта эшқуарлык һәм индивидуаль эшқуарлык инициативасына ярдәм итү " милли проекты паспорты 2024 елның 1 декабренә КУЭ субъектларының гомуми санын, шул исәптән файдаланылмый торган, нәтижәсез файдаланыла торган яки билгеләнеше буенча кулланылмый торган объектларны өстәү хисабына ташламалы шартларда бирелә торган мөлкәткә үтемләгән тәэмин итүне күздә тотта. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең

2017 елның 31 гыйнварындагы 147-р номерлы күрсәтмәсе белән «кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү» максатчан моделә расланды, ул 2021 ел азагына кадәр КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү юнәлешә буенча күрсәткәчләрнең максатчан күрсәткәчләрән бирә, исемлеккә кертелгән объектлар санының ел саен 10% ка артуын да кертәп, ел саен үсешән һәм КУЭ субъектларына арендага бирелгән мондый объектларның өлешән арттыру.

Милек ярдәменә максаты-Актаныш муниципаль районы территориясендә кече һәм урта бизнес үсешәнә районның Мөлкәт потенциалынан файдалану хисабына стимул бирү.

Бүлекнең бурычлары::

- Актаныш муниципаль районының муниципаль мөлкәте санын КУЭ субъектларына бирү өчен билгеләнгән мөлкәт исемлегендә арттыру (алга таба-исемлек);

-исемлеккә кертелгән мөлкәт составын киңәйтү, аның сыйфатын яхшырту;

- КУЭ субъектларына килешүләр һәм исемлекләр нигезендә озак сроклы файдалануга (файдалануга) бирелә торган мөлкәт санын арттыру;

- мөлкәтне арендага бирү буенча ташламалы тәртибен камилләштерү;

- милек бирү (файдалану) процедураларының гадиләшүе һәм үтә күренмәлелеген арттыру.

11.2. КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү буенча эш торышы

2020 елда исемлеккә 32 күчәмсез милек объекты кертелгән һәм 9 күчәмсез милек объекты МСПГА тапшырылган.

Актаныш муниципаль районы Советының "Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы муниципаль милкән (жир кишәрлекләрәннән тыш), өченче затлар хокукларыннан (кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мөлкәти хокукларыннан тыш) Озак вакытка исәпләнгән нигездә файдалануга бирү өчен муниципаль милек исемлегенә кертелгән (жир кишәрлекләрәннән тыш) арендага бирү тәртибен раслау турында" гы карары нигезендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына күчәмсез мөлкәт арендасы буенча ташламалар бирелә.

11.3. Муниципаль милек белән идарә итү принциплары һәм өстенлекләре

Актаныш муниципаль районы территориясендә КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү түбәндәге принципларда төзелә:

мәгълүмати ачыклык (транспарантлык): «Интернет» чөлтәрәндәге рәсми сайтларда Актаныш муниципаль районы муниципаль милкә реестрына кертелгән мөлкәт турында, милек ярдәме күрсәтүне жайга салучы хокукый актлар һәм мондый актлар проектлары турында, КУЭ субъектлары өчен мөлкәтне алга этәрү буенча реклама һәм мәгълүмати кампанияләр үткөрү турында мәгълүмат урнаштыру.;

КУЭ субъектларының милек ярдәме алуга тигез үтәп керүе: КУЭ субъектларына милеккә ия булу һәм (яки) файдалануга бирү турындагы карарларны эзерләү, кабул итү һәм үтәү барышында Көндәшлекне яклау турында Россия Федерациясә законнары таләпләрән үтәү;

ел саен яңа объектлар исемлегенә өстәмә өстәмә кертү, аларга карата КУЭ субъектларының арендагана торган муниципаль милекне сатып алуга өстенлекле хокукы тормышка ашырылган мөлкәтне алыштыру максатларында;

исемлеккә кертелгән мөлкәткә ихтыяж: КУЭ субъектларына озак сроклы арендага бирелә алмый торган мөлкәт исемлегенә кертелмәү яисә алар тарафыннан эшқуарлык эшчәнлеген алып бару өчен файдаланылмый торган мөлкәт исемлегенә кертелмәү.;

аренда килешүе төзү хокукына КУЭ субъектларына тәкъдим итү юлы белән аренда мөнәсәбәтләрәнә максималы мөмкин булган күләмне жәлеп итү, мондый торгларны үткөрү

инициативасында гариза принцибын куллану

11.4 КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү өлкәсендә эшчәнлекне норматив хокукый тәэмин итү буенча чаралар

КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтүне норматив хокукый тәэмин итү 209-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясы нигезләмәләренә нигезләнган. «Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 03.07.2018 ел, № 185-ФЗ Федераль закон (алга таба –185-ФЗ номерлы Федераль Закон) белән кертелгән үзгәрешләргә исәпкә алып, исемлеккә муниципаль милектәге жир кишәрлекләре, шулай ук муниципаль унитар предприятиеләргә, учреждениеләргә хужалык алып бару яки оператив идарә итү хокукында беркетелгән муниципаль мөлкәт кертеләргә мөмкин.

Актаныш муниципаль районында КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү өлкәсендә түбәндәге норматив хокукый актлар эшли:

- Актаныш муниципаль районы Советының 2016 елның 4 августындагы 08-05 номерлы "Актаныш муниципаль районы милкендә булган, өченче затларның хокукларыннан (кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мөлкәти хокукларыннан тыш) азат булган, кече һәм урта эшқуарлык субъектларына һәм кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын төзүче оешмаларга файдалануга тапшыру өчен билгеләнгән муниципаль милек (жир кишәрлекләренән тыш) исемлеген формалаштыру, алып бару һәм бастырып чыгару тәртибен раслау турында" гы карары"

- Актаныш муниципаль районы Советының 2016 елның 4 августындагы 08-07 санлы «Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы милкендә булган, өченче затларның хокукларыннан азат булган һәм кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына бирү өчен билгеләнгән мөлкәт исемлеген раслау турында " гы карары»

11.5. Муниципаль мөлкәтне ачыклау һәм исемлеккә өстәмәләр кертү

Муниципаль милекне табу һәм исемлеккә өстәмәләр кертү өчен координацияләнган эш таләп итә, моның өчен «КУЭ «Корпорациясе» АҖ ярдәме белән эшче төркем төзелде.

Эшче төркем ел саен үткәрелә торган муниципаль милекне инвентаризацияләү буенча вәкаләтле органнар тарафыннан үткәрелә торган чарада, шул исәптән: казна мөлкәте, муниципаль учреждениеләргә, предприятиеләргә (алга таба –МУП) хужалык алып бару хокукында һәм оператив идарә хокукында беркетелгән мөлкәт, жир кишәрлекләре , шул исәптән дәүләт милке кагылмый.

11.6. Муниципаль милек турында мәгълүматның үтемләгән арттыру, аның исәбен камилләштерү

Россия Федерациясе Президенты йөкләмәләре буенча, 2018 елның 5 апрелдә конкуренцияне үстерү мәсьәләсе буенча Россия Федерациясе Дәүләт Советы утырышында бирелгән мәгълүматлар буенча. (2018 елның 15 маендагы Пр-817ГС йөкләмәләре исемлегенә) "Интернет" чөлтөрәндәге Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә рәсми сайтларында Россия Федерациясе субъектларының дәүләт милкендәге, муниципаль милектәге объектлар, шул исәптән объектларның атамалары, аларның урыны, характеристикасы һәм максатчан билгеләнеше, өченче затларның хокуклары белән чикләүләр һәм чикләүләр турында мәгълүмат урнаштырылырга тиеш.

Муниципаль милек объектлары турында белешмәләр «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтөрәндәге рәсми сайтларда күчмәсез милек объектына хокукларны чикләүне (йөкләнеше) төркү яки күрсәтелгән объектка милек хокукын туктату датасыннан жиде көн эчендә актуальләштереләргә тиеш.

11.7. Яңа милек исемлеген өстәү, кирәксез милекне төшереп калдыру

Муниципаль милекне билгеләү буенча файдаланылмый яки файдаланылмый торган, исемлекне тулыландыру турында тәкъдимнәр формалаштыру өчен яраклы муниципаль милекне ачыклау буенча. Эшче төркем мондый тәкъдимнәрне жыю һәм карауны контрольдә тотуны тәэмин итәчәк.

Югарыда күрсәтелгән чараларны гамәлгә ашыру белән бер үк вакытта эшче төркем КУЭ субъектлары тарафыннан соралмаган мөлкәтнең исемлеген тикшерә. Әгәр объект буенча исемлеккә кертелгәннән соң ике ел дәвамында КУЭ субъектыннан бер генә гариза да алынмаган һәм бу чорда аренда шартнамәсен төзү хокукына игълан ителгән торглар ике тапкырдан артык булмаган дип танылган очракта, мондый мөлкәтне исемлектән төшереп калдыру турында тәкъдимнәр эзерләнәргә мөмкин.

11.8. Исемлеккә кертелгән муниципаль милекне бирү эшен камилләштерү

Исемлеккә кертелгән муниципаль милекне бирү буенча эшнең максаты-мөлкәтне исемлеккә керту датасыннан соң бер елдан да соңга калмыйча аренда килешүләренең мөмкин булган күләмен төзү. Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге адымнар тормышка ашырылачак:

- потенциаль арендаторларга милек турында мәгълүмат бирү, шул исәптән фотографияләр, техник документлар, шулай ук реклама характерындагы материаллар бирү;

- мөлкәтне арендага бирү буенча сату үткөрү турында Карар кабул иткәндә гариза принцибын куллану;

- КУЭ субъектларына сатулар уздырмыйча гына милекне бирү процедураларында һәм сатуларда катнашу буенча методик материаллар эшләү һәм бирү.

11.8.9. КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү буенча максатчан күрсәткечләр

п/п	Максатчан күрсәткеч	Күрсәткеч							
		Күрсәт кеч	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Дәүләт мөлкәте исемлекләрендә һәм Россия Федерациясе субъектларында муниципаль мөлкәт исемлекләрендә (берәмлек) мөлкәт объектларының база күрсәткеченә ел саен 10% тан да ким булмаган күләмдә артуы	8	31.12.2018	17	21	23	25	27	29
Дәүләт (муниципаль) милке объектлары									
1.1.1	Күчәмсез милек объектлары	12	31.12.2018	17	21	21	21	21	21

п/п	Максатчан күрсәткеч		Күрсәткеч							
			Күрсәт кеч	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
1.1.2	Торле билгеләнештәге жир участоклары	3	31.12.18	5	5	6	6	7	7	7

12. Авыл хужалыгында кооперацияне үстерү.

Авыл кооперациясенең барлык төрләрен үстерү авыл хужалыгы производствосының рентабельлеген тәэмин итү, авылда халыкны эш белән тәэмин итү, авыл халкының сатып алу сәләтен арттыру һәм ахыр чиктә, авыл территорияләрен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шарт булып тора. Бу - авыл хужалыгы товар житештерүчеләренең, хужалык итүнең кече рәвешләреннән, кулланучылар жәмгыятьләренең авыл хужалыгы продукциясен сату базарларына үтеп керүен тәэмин итүнең, авыл жирлегендә тормыш сыйфатын яхшыртуның төп механизмы.

Әлеге эш кысаларында районда кооперативның матди - техник базасын булдыру һәм модернизацияләү өчен шартлар тудырыла – житештерү биналары, биналар, цехлар төзү (сатып алу, ремонтлау, модернизацияләү, яңадан профильләү, төзү), житештерелә торган (житештерелә торган, эшкәртелә торган) продукциянең сыйфатына һәм иминлегенә житештерү контроле лабораторияләрен жиһазлау һәм дәүләт ветеринария - санитария экспертизасы үткөрү (авыл хужалыгы продукциясенең сыйфатын лаборатор анализлау өчен жиһазлар сатып алу) һәм эзерләү, саклау, эшкәртү, сортлау, сую, беренчел эшкәртү һәм суыту өчен жиһазлар сатып алу, авыл хужалыгы продукциясен ташу.

Чараларны гамәлгә ашыруның төп нәтижәсе булып бердәм технологик процессның узара бәйләнгән звеноларын үстерү тора: чимал житештерүдән башлап авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләрен кооперативларга берләштерү юлы белән эзер (эзерләнгән һәм (яисә эшкәртелгән) авыл хужалыгы продукциясен сатуга кадәр.

Казан кооператив институты ярдәме белән һәр зур авыл жирлегендә кулланучылар кооперативларын булдыру буенча практик һәм методик ярдәм күрсәтелә.

Авыл жирлекләрендә авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларын төзү буенча юл картасын эзерләү буенча авыл жирлекләре башлыкларының укуы һәм консультацияләре үткәрелә. Кооперативны төзүгә теләүче фермерларны, шәхси ярдәмче хужалык вәкилләрен жәлеп итү буенча масштаблы эш алып барыла. 2018 елда экологик чиста ит продуктлары жыюны оештыра торган «Блокчайн-деревня» кооперативы теркәлдә. Сату Яр Чаллы шәһәрендәге махсуслаштырылган кибеттә бара.

13. Районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген бәяләү, эшмәкәрлекне үстерү юнәлешләре һәм конкрет чаралары исемлеге.

Россия Федерациясенең икътисадый үсеше эшмәкәрлек инициативасы өчен максималь уңай шартлар булдыруны, Россия һәм чит ил инвесторларына капитал салу өчен территорияләренең инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген булдыруны, Россия товарларының дөнья базарында конкуренциягә сәләтен арттыруны таләп итә.

Актаныш муниципаль районы-Татарстан Республикасының иң кызыклы территорияләренең берсе. Өстенлекләр арасында бүлеп бирергә була:

Уңдырышлы кара туфрак Актаныш муниципаль районы жирләрен икътисади бәяләү (бонитет) баллы буенча якин-тирә районнар арасында иң яхшылар санала.

Әлеге өстенлек агросәнәгать комплексын үстерү өчен аеруча мөһим. Авыл хужалыгы жирләренең гомуми мәйданы 157 мең га тәшкил итә, 91 мең га сөрелгән, шулай ук 2012-

2013 елда Татарстан Республикасы Президенты йөкләмәсе буенча Түбән Кама ГЭСын су басу өчен күздә тотылган территория – 35 мең га. дан артык авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрнең бүгенге көнгә кадәр КУЭ субъектларына үз эшчәнлеген үстерү өчен жир участкалары алырга мөмкинлек бирә.

Логистика. Актаныш муниципаль районы аша М7 Идел федераль трассасы уза, аның буенча көнбатыштан көнчыгышка һәм кирегә зур йөк ташу уза. Автомобиль юлына 23 юл буе сервисы объекты урнашкан, шулай ук стационар булмаган сәүдә эшчәнлеген оештыру өчен Иске Байсар торак пункты янындагы 1 га майданлы жир кишәрлеге бирелгән.

Актаныш районының административ үзәге-Актаныш авылы Татарстанның төньяк-көнчыгышында, Казаннан көнчыгышка 381 км ераклыкта урнашкан. Ул Түбән Кама сусаклагычы янында, Нефтекамск тимер юл станциясеннән көньякка 65 км ераклыкта урнашкан. Районның көньяк өлешендә-Идел М7 федераль трассасын кисеп үтә. Яр Чаллы - 125 км, Азнакай-120 км, Алабуга-150 км, Ижевск-259 км, Казан – 280 км, Уфа-210 км. Якин тимер юл станциясенә кадәр ераклык - 65 км.

Актаныш муниципаль районы ике республика белән чиктәш – бу Башкортостан Республикасы һәм Удмурт Республикасы. Мондый урнашу машина төзелеше һәм нефть химиясе комплексларында хезмәт күрсәтүче аутсорсингга чыгарырга мөмкин. Күрше эре шәһәрләрдә яшәүчеләр өчен экологик чиста продукция житештерүне үстерергә кирәк, чөнки район территориясендә экологик яктан куркыныч житештерү юк.

Чимал базасы. Чагыштырмача зур литологик төрлелек һәм токымнарның үсү характеры, территориянең геологик үсеше катлаулылыгы нәтижәсе булып, районда кыйммәтле файдалы казылма, беренче чиратта - нефть булуы тора. Шулай ук районның жир асты байлыктары жир асты казылмаларына һәм жир асты суларына бай. Хәзерге вакытта Актаныш муниципаль районы территориясендә кече нефть компаниясе һәм «Татнефть» ААҖ нефть ятмалары файдаланыла. «РИТЭК» ААҖ Күжәкә авыл жирлеге территориясендә Минзәлә участогын геологик өйрәнү һәм разведкалау алып бара.

Хезмәт ресурслары булу. Икътисадтагы халык саны 13 180 кеше тәшкил итә. Стратегик планда икътисадтагы мәшгульләр саны 2024 елга 13 250 кешегә кадәр артачак.

Буш житештерү куәтләренең һәркем өчен мөмкин булуы.

Район территориясендә түбәндәге ирекле куәтләр бар :

- муниципаль милек: гомуми майданы – 13 га булган жир участкалары;
- гомуми майданы – 1869 кв. м. булган күчәмсез милек объектлары,

МТС базасы территориясендә өченче затлардан ирекле житештерү базалары:

- гомуми майданга жир участкалары – 1 га,
- күчәмсез милек объектлары- 2800 кв. м.,
- ирекле энергия куәтләре - 14 мВт,
- арендага бирелә торган шәхси житештерү куәтләре.

Уңайлы экологик хәл экологик чиста продуктлар житештерүне үстерергә, авыл туризмын һәм ял итүне үстерергә мөмкинлек бирә.

Актаныш муниципаль районында туризмны үстерүгә ярдәм итүче факторларны атап була: географик яктан уңайлы урын; уңай экологик хәл; алга киткән авыл хужалыгы; бай мәдәни мирас. Актаныш муниципаль районы үзенең борынгы тарихы белән бай. Археологик һәйкәлләр саны буенча район Татарстан Республикасы буенча иң кызыклы бишлеккә керә. Сөн елгасы буенда дистәгә якин археологик һәйкәл, шул исәптән Хан зираты, Меңнәр археологик комплексы, Чишмә курган, Аккуз стоянкасы һ. б. урнашкан. «Убыр-күле» нә бәйле жирле легендалар да бар (күл-обжора). Күл бик тирән, төпсез чокырда хан югалткан хезинә ята, диләр.

Актаныш муниципаль районы 2018 елда гражданлык жәмгыятен(туризмны) үстерүгә РФ Президенты гранты жиңүчәсе булды. Өлеге грант нигезендә Актаныш муниципаль районының туристлык паспорты эзерләнә. Шулай ук «Әлмәт агломерациясе туризмны үстерү үзәге» АНО белән районда туризмны үстерү турында килешү имзalandы. Милли туризм академиясе белән берлектә районның 26 авыл жирлегендә туризмны үстерү буенча

проектлар диплом һәм курс эшләре рәвешендә эзерләү планлаштырыла.

Муниципаль программаны үтәү буенча чараларны координацияләү икътисад һәм Актаныш муниципаль районы Башкарма комитеты аша Актаныш муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Муниципаль программа кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына түбәндәге төр ярдәм күрсәтү юлы белән гамәлгә ашырыла: кадрлар эзерләү, яңадан эзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү, финанс, шулай ук эшмәкәрлек эшчәнлеген пропагандалау һәм популярлаштыру өлкәсендә.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү Актаныш муниципаль районының рәсми порталының Интернет челтәрендә «Кече һәм урта бизнес субъектлары өчен мәгълүмат» битенең эшләвен тәэмин итү; Актаныш муниципаль районының массакүләм мәгълүмат чараларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген өчен файдалы мәгълүмат урнаштыру; ярдәм алучы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары реестрын алып бару күздә тотыла.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген пропагандалау һәм популярлаштыру муниципаль программаны гамәлгә ашыру кысаларында «түгәрәк өстәлләр», конференцияләр, семинарлар, конкурслар, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары белән башка чаралар үткөрү юлы белән гамәлгә ашырыла. Тәҗрибә уртаклашу өчен эшмәкәрләр клублары булдыру. Мәктәпләрдә һәм көллияттә конференцияләр, дәрәсләр, ачык дәрәсләр, эшмәкәрләр белән очрашулар, конкурслар үткөрү. Мәктәп укучыларының производствога экскурсияләрен оештыру.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына кадрлар эзерләү, яңадан эзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү өлкәсендә ярдәм итү хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы буенча укулар оештыруны, гамәлдәге законнар буенча уку семинарлары оештыруны, хезмәтне саклау, хезмәт шартларын махсус бәяләү, хезмәт законнарын махсус бәяләү мәсьәләләре буенча методик ярдәм күрсәтүне үз эченә ала. Продукцияне сатуда ярдәм итү: күргәзмәләр, ярминкәләр, эшлекле очрашулар оештыру.

Актаныш муниципаль районы бюджетыннан муниципаль программада каралган финанс ярдәме Актаныш муниципаль районы территориясендә теркәлгән һәм эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына субсидияләр рәвешендә күрсәтелә. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс ярдәме күрсәтү. Чара Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014-2020 елларга Татарстан Республикасы халкының эш белән тәэмин ителешенә булышлык күрсәтү» дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 9 август, 553 нче карары белән расланган «2014-2020 елларга Татарстан Республикасы халкының эш белән тәэмин ителешенә булышлык күрсәтү» дәүләт программасы буенча субсидияләр бирү юлы белән тормышка ашырыла.

Муниципаль программа составында гамәлгә ашырыла торган подпрограммалар һәм аерым чараларның гомумиләштерелгән характеристикасы муниципаль программага 2 нче кушымтада китерелгән.

14. Муниципаль программаны тормышка ашыруны ресурслар белән тәэмин итү

Муниципаль программа чаралары республика бюджеты, Актаныш муниципаль районы бюджеты һәм башка чыганаclar хисабына тормышка ашырыла. 2021-2025 елларда муниципаль программаны финанслауның гомуми күләме 15,465 млн. сум тәшкит итәчәк, шул исәптән:

2021 ел- 3093мен. сум;

2022 ел- 3093мен. сум;

2023 ел- 3093мен. сум;

2024 ел- 3093мен. сум;

2025 ел- 3093мен. сум.

2026 ел- 3093 мең. сум.

Муниципаль программа чараларын тормышка ашыру өчен чыгымнар күләме ел саен муниципаль программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нигезендә һәм расланган бюджет ассигнованиеләреннән һәм чираттагы финанс елына Актаныш муниципаль районы бюджетының бюджет йөкләмәләре лимитларыннан чыгып төгәлләштерелергә мөмкин.

Муниципаль программаны ресурс белән тәэмин итү турында мәгълүмат муниципаль программага 3 нче кушымтада күрсәтелгән.

Актаныш муниципаль районы кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм кысаларында субсидия алучы дип танылган очракта, әлеге акчалар муниципаль программаны финанслау чыганагы буларак карала.

15. Муниципаль программаның төп куркынычлары һәм тискәре нәтижәләрне булдырмау буенча чаралар комплексы

Шуның белән бергә муниципаль программаны гамәлгә ашыру вакытында рисклар да бар. Муниципаль программаны тормышка ашыру барышында төп куркынычлар һәм тискәре нәтижәләрне булдырмау буенча чаралар комплексы 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица

Төп рисклар	Тискәре нәтижәләрне булдырмау буенча чаралар комплексы
Муниципаль программаны финанслау белән бәйлә куркынычлар	
Муниципаль программа чараларын тормышка ашыруны тәэмин итү өчен Актаныш муниципаль районы бюджетыннан финанс ресурсларын планлаштырганда бюджет чаралары дефициты	беренче чиратта финанслау өчен өстенлекләрне билгеләү, бюджет кертемнәренә нәтижәлелеген бәяләү
Тышкы мохит үзгәрүгә бәйлә рисклар	
Кече һәм урта эшмәкәрлеккә дәүләт һәм муниципаль ярдәм һәм аны үстерү, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары алып бару өлешендә Россия Федерациясе законнарын үзгәртү	Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү һәм Актаныш муниципаль районының муниципаль хокукый актларына үз вакытында үзгәрешләр кертү
Муниципаль программа чараларының актуальлеген киметү	муниципаль программаның үткөрелә торган чараларының нәтижәлелеген ел саен анализлау, муниципаль программа чаралары арасында акчаларны яңадан бүлү
Кеше факторына бәйлә рисклар	
Муниципаль программа чараларының һәркем өчен мөмкин булуы өлешендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының ышанычлылыгы	кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына төрле коммуникация каналларын кулланып үткөрелә торган чаралар турында даими мәгълүмат бирү
Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының активлыгы түбән	кече һәм урта эшмәкәрлек вәкилләрен җәлеп итеп муниципаль программага үзгәрешләр кертү
Мәгълүматның дәрәс булмавы белән бәйлә рисклар (статистик, салым мәгълүматлары)	
Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының үсеш перспективаларын һәм дәрәс булмаган мәгълүмат аркасында муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәлелеген дәрәс булмаган бәяләү	эшмәкәрлек мохитенә тикшеренүләр үткөрү
Татарстан тарафыннан бирелгән	мәгълүмат билгесезлеге шартларында кече һәм

мәғлүматның эшмәкәрлек эшчәнлеге субъектлары үсеше торышын анализлау өчен житәрлек булмавы	урта эшмәкәрлек субъектлары үсешен бәяләү, социологик сораштырулар үткөрү (анкеталау һәм интервью алу); кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм күрсәтүче оешмаларның бердәм мәғлүмат базасын булдыру өчен мәғлүмат жыю һәм анализлау
Транспорт инфраструктурасын үстерү белән бәйләү рисклар	
Муниципалара хәбәрдә транспорт инфраструктурасын үстерү проблемалары социаль үсешнең акрынаюына һәм бердәм икътисадый киңлекне формалаштыруга куркыныч тудыра.	Транспорт инфраструктурасы үсешен алдан карарга.

Рисклар белән идарә итү буенча чаралар күрү муниципаль программаны гамәлгә ашыру һәм аның нәтижәләлеге бәяләү барышында гамәлгә ашырыла.

16. Программаның планлаштырылган икътисадый нәтижәләлеге, программа белән идарә итү һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тоту.

Муниципаль программаны тормышка ашыруның нәтижәләлеге бәяләү, муниципаль программа тарафыннан билгеләнгән максатларга һәм бурычларга ирешү дәрәжәсенә бәйләү рәвештә, Актаныш муниципаль районының кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү чараларын оптималь туплау максатында, муниципаль программа чараларының үтәлешен контрольдә тоту механизмы булып тора.

Муниципаль программаны тормышка ашыруның нәтижәләлеге бәяләү муниципаль программаның җаваплы башкаручысы тарафыннан хисап финанс елы нәтижәләре буенча, шулай ук муниципаль программаны тормышка ашыруны тәмамлау нәтижәләре буенча үткәрелә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру нәтижәләлеге бәяләүнең мәҗбүри шарты булып муниципаль программаны гамәлгә ашыруның планлаштырылган арадаш нәтижәләрен (максатчан индикаторлар, муниципаль программа күрсәткечләре) үтәү тора.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге бәяләү түбәндәге критерийлар буенча үткәрелә:

- муниципаль программа максатларына ирешү дәрәжәсе;
- муниципаль программа бурычларына ирешү дәрәжәсе;
- бюджет акчаларын куллануның нәтижәләлеге дәрәжәсе.

Муниципаль программаны тормышка ашыру нәтижәләлеге бәяләү критерийларын исәпләү:

1) муниципаль программа максатларына ирешү дәрәжәләрен исәпләү:

а) максатчан индикаторлар өчен кулланыла, аларда факттагы мәгънәне максатчан индикаторның пландагы әһәмиятенә караганда арттыру карала:

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары (шәхси эшмәкәрләренә кертеп) саны 10 мең кешегә исәпләнгән;

- кече һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача саны барлык предприятиеләр һәм оешмалар хезмәткәрләренең уртача санында (тышкы уртақ предприятиеләрдән башка).

I факт

$I_{ц} = \frac{\text{I факт}}{\text{I план}} \times 100\%$, анда:

I план

$I_{ц}$ – муниципаль программа максатларына фактта ирешү;

$I_{\text{факт}}$ – максатчан индикаторның факттагы әһәмияте;

$I_{\text{план}}$ – максатчан индикаторның планлы әһәмияте;

б) муниципаль программа максатларына ирешүнең уртача әһәмияте:

$$I_{\text{цели}} = \frac{\text{SUM } I_{\text{ц}}}{n} \times 100\%, \text{ анда:}$$

$I_{\text{цели}}$ – муниципаль программа максатларына ирешүнең уртача әһәмияте;
 $\text{SUM } I_{\text{ц}}$ – муниципаль программа максатларына ирешүнең гомуми әһәмияте;

n – муниципаль программаның максатлары саны;

2) муниципаль программа бурычларына ирешү дәрәжәләрен исәпләү:

а) күрсәткечнең план күрсәткеченән артып китүе уңай нәтижә булган күрсәткечләр өчен кулланыла:

- финанс елы дәвамында ярдәм алган кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны;

- кече һәм урта эшмәкәрлек секторында яңа төзелгән эш урыннары (яңадан теркәлгән индивидуаль эшмәкәрләрне дә кертеп) санын арттыру;

- кече һәм урта эшмәкәрлекнең гамәлдәге 1 мең субъектына яңа теркәлгән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру.

$$I_{\text{факт}} / I_{\text{бурыч}} = \frac{I_{\text{факт}}}{I_{\text{план}}} \times 100\%, \text{ кайда:}$$

$I_{\text{бурыч}}$ – муниципаль программа бурычларына фактта ирешү;

$I_{\text{курениш}}$ – күрсәткечнең факттагы әһәмияте;

$I_{\text{исәп}}$ – күрсәткечнең планлы әһәмияте;

б) муниципаль программа бурычларына ирешүнең уртача әһәмияте:

$$I_{\text{з}} = \frac{\text{SUM } I_{\text{бурыч}}}{n} \times 100\%, \text{ кайда:}$$

$I_{\text{з}}$ – муниципаль программа бурычларына ирешүнең уртача әһәмияте;

$\text{SUM } I_{\text{бурыч}}$ – муниципаль программа бурычларын факттагы ирешүнең гомуми әһәмияте;

n – муниципаль программаның бурычлары саны;

3) чагыштыру урта әһәмияткә ия казанышлар муниципаль программасы максатлары белән урта әһәмияткә ия казанышлар муниципаль программа бурычларын:

а) әгәр муниципаль программа максатларына ирешүнең уртача билгесе ($I_{\text{ц}}$) һәм муниципаль программа бурычларына ирешүнең уртача күрсәткече ($I_{\text{з}}$) арасындагы аерма 10% тан артмаса, бурычлар күрсәткечләре муниципаль программа максатына тулысынча ирешүгә ярдәм итә;

б) әгәр муниципаль программа максатларына ирешүнең уртача билгесе ($I_{\text{ц}}$) һәм муниципаль программа бурычларына ирешүнең уртача күрсәткече ($I_{\text{з}}$) арасындагы аерма 10% тан артса, бурычлар күрсәткечләре муниципаль программа максатына ирешми;

4) Ярдәмче программалар, аерым чаралар максатларына ирешүнең уртача әһәмияте муниципаль программа максатларына ирешүне исәпләү бәяләмәсе булып торчак:

а) әгәр $I_{\text{ц}} \geq 80\%$, муниципаль программаны тормышка ашыру максаты үтәлә;

б) әгәр $I_{\text{ц}} < 80\%$, муниципаль программаны тормышка ашыру максаты үтәлми.

5) бюджет һәм бюджеттан тыш акчаларны куллануның нәтижелелек дәрәжәләрен исәпләү:

$$\text{Э}_{\text{бв}} = \frac{\Phi_{\text{факт}}}{\Phi_{\text{план}}} \times 100\%, \text{ анда:}$$

$\text{Э}_{\text{бв}}$ – бюджет акчаларын һәм бюджеттан тыш акчаларны куллануның планлаштырылган дәрәжәсенә туры килү дәрәжәсе;

$\Phi_{\text{факт}}$ – হিসап чорында бюджет акчаларын һәм бюджеттан тыш акчаларны фактта үзләштерү;

I план – хисап чорында бюджет һәм бюджеттан тыш акчаларның планлаштырылган күләме.

17. МСП буенча 2021 елга план күрсәткечләре, бер.

№	Күрсәткеч исеме	Саны
1	Электрон сәүдә мөйданчыкларында урнаштыру буенча укулар узган КУЭ субъектлары саны Электрон сәүдә мөйданчыкларында урнаштыру буенча укулар узган КУЭ субъектлары саны	41
2	Электрон сәүдә мөйданчыкларында урнашкан КУЭ субъектлары саны арта бара)	21
3	Экспортка ярдәм итү үзәге хезмәтләреннән файдаланган КУЭ субъектлары саны	10
4	Социаль предприятиеләр исемлегенә кертелгән КУЭ субъектлары саны арта бара)	2
5	КУЭ субъектлары саны	641
6	РМҮДӨ сатып алулар планы, бәя ягыннан караганда, мең сум.	9000
7	Үзмәшгульлекне теркәүне исәпкә алып, шәхси эшмәкәрләрне дә кертеп, кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсендә эшлөчеләр саны буенча План.:	4421
7.1	шул исәптән үзмәшгуль гражданныр саны, кеше.	819
8	Исемлеккә кертү өчен кирәкле объектлар саны	0
9	Арендага бирү өчен кирәкле объектлар саны	0

18. Нәтижәләр

Муниципаль программаны тормышка ашыру 2021-2025 еллар дөвамында этаплап башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча түбәндәге нәтижәләр алу планлаштырыла:

- районның ВТП да кече эшмәкәрлек өлешен 25кә кадәр арттыру %;
- кече һәм урта бизнес предприятиеләре эшчәнлегеннән жирле бюджетка салым керемнәре үсешен тәэмин итү;
- район икътисадына кече һәм урта эшмәкәрлек керткән өлешне арттыру;
- кече эшмәкәрлеккә инвестицияләр жөлеп итү;
- кече эшмәкәрлектә эшлөчә хезмәткәрләр санын арттыру;
- муниципаль милекне хосусыйлаштыру хисабына кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына капиталлаштыруны арттыру;
- эшмәкәрлек эшчәнлегә өчен уңай климат тәэмин итү, районның социаль-икътисади проблемаларын хәл итүдә эшмәкәрләрнең актив позициясен булдыру.

1 нче кушымта кече һәм урта эшкуарлыкны, шул исәптән социаль эшкуарлыкны үстерү " муниципаль программасы турында Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районында 2021-2025 елларга»

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү буенча төп күрсәткечләр

№ т/б.	Күрсәткечләрнең исеме	Чыганак мөгълүм	Үлч. бер	2017	2018 г	2019 г	2020 г	2021 г	2022 г	2022 г	2023 г	2024	2025
1	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны	ФНС	ед.	724	717	720	725	731	736	740	742	744	746
2	Шәхси эшмәкәрләрне исәпкә алып, кече һәм урта предприятиеләрдә эшләучеләр саны (шул исәптән, үзмәшгуль гражданның легальләштерү)	ФНС	чел.	3378	3438	4133	4027	4190	4258	4307	4410	4512	4554
3	ВТП да кече һәм урта эшмәкәрлек өлеше	КСЭМ	%	23,8	19,5	20,5	21,2	22,3	23,4	24,5	24,5	24,8	24,9
4	Кече һәм урта предприятиеләр һәм шәхси эшмәкәрләр продукциясе (хезмәт күрсәтүләр) әйләнеше	КСЭМ	млн. руб	6461,7	6462	7440	7585	7750	7810	7850	7910	7950	7990
5	Эре заказчыларның сатып алу өлеше, аларда КУЭ субъектлары гына катнаша	ЕИС	%	54	67	41	55	61	63	64	65	66	67
6	Кече һәм урта предприятиеләрдә уртача хезмәт хакы дәрәжәсе		руб.	16160,8	16507,6	18500	19500	20700	22000	23500	23800	24000	25000

«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районында кече һәм
урта эшмәкәрлекне үстерү муниципаль
программасына» 2 нче кушымта

Муниципаль программа составында гамәлгә ашырыла торган аерым чараларның кыскача тасвирламасы исемлеге

Бурыч исеме	Төп чараларның исеме	Программа чараларын башкаручы	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганаclarы
Инвестицион проектлар кысаларында административ киртәләрне бетерү, КУЭ мәгълүмати ярдәме	Хокук саклау органнары, салым, пенсия, юристлар катнашында эшмәкәрләрне кабул итү көннәре, шулай ук эшмәкәрләр белән түгәрәк өстәлләр үткәру	Актаныш муниципаль районы башкарма комитеты	айлап	Таләп ителми
Яшьләр арасында эшмәкәрлек эшчәнлеген пропагандалау һәм популярлаштыру	Производствого экскурсияләр үткәру, профориентация дәрәсләрендә чыгышлар ясау, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының эшлекле активлығын арттыру, эшмәкәрлек эшчәнлегенең имиджын арттыру	Актаныш муниципаль районы башкарма комитеты, Советы	кварталлап	Таләп ителми
КУЭ субъектлары өчен хисап алып бару өчен үзәкләштерелгән бухгалтерия оештыру	Документларны дәрәс һәм законлы алып бару, вакытында хисап тоту, салымнар түлөү, бу грантлар, субсидияләр һәм заем акчалары алуға ярдәм итәчәк.	Актаныш муниципаль районы башкарма комитеты, Советы	2021	Башка финанслау МБ бюджетыннан. КУЭ субъектлары хисабына
Кече эшмәкәрлеккә мәгълүмати ярдәм, шул исәптән: Актаныш муниципаль районының интернет челтәрендә	Программаның барлык күрсәткечләренә турыдан туры йогынты ясый: кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары (шәхси	Актаныш муниципаль районы башкарма комитеты, Советы	Керү буенча	Таләп ителми

<p>«кече һәм урта бизнес субъектлары өчен мәғлүмат» битенең эшләвен тәэмин итү, эшлекле жәмгыять белән аралашу өчен өстәмә майданчык булдыру</p>	<p>эшмәкәрләрне дә кертеп); кече һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача саны (тышкы уртақ предприятиеләрдән башка) барлык предприятиеләр һәм оешмалар хезмәткәрләренең уртача санында (тышкы уртақ предприятиеләрдән башка); кече һәм урта эшмәкәрлек секторында яңа төзелгән эш урыннары (яңадан теркәлгән шәхси эшмәкәрләр дә кертеп) санын арттыру</p>			
<p>Кадрлар әзерләү, яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү, хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы таләпләренә өйрәтү өлкәсендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү. Хезмәтне саклау, хезмәт шартларын, хезмәт законнарын махсус бәяләү мәсьәләләре буенча методик ярдәм</p>	<p>программаның барлык күрсәткечләренә турыдан-туры йогынты ясый: кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары (шәхси эшмәкәрләрне дә кертеп); кече һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача саны (тышкы уртақ предприятиеләрдән башка) барлык предприятиеләр һәм оешмалар хезмәткәрләренең уртача санында (тышкы уртақ</p>	<p>Актаныш муниципаль районы башкарма комитеты, эшмәкәрләр Советы</p>	<p>Керү буенча</p>	<p>Таләп ителми</p>

	предприятиеләрдән башка); кече һәм урта эшмәкәрлек секторында яңа төзелгән эш урыннары (яңадан теркәлгән шәхси эшмәкәрләр дә кертеп) санын арттыру			
--	--	--	--	--

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү муниципаль программасын тормышка ашыруны ресурслар белән тәэмин итү

№ п/п	Муниципаль программа, ярдәмче программа, аерым чара исеме	Жаваплы башкаручы, башкаручылар	Чыгымнар (мең сум), еллар расходу (мең. сум.), еллар				
			2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1.	“2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү” муниципаль программасы	Актаныш муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм фаразлау бүлеге	3078	3083	3093	3093	3093
2. Ярдәмче программа чаралары							
2.1	Районда, эшмәкәрләрнең «Консультант плюс» мәгълүмат белешмә материалларына ирекле файдалана алуы белән, интернетны да кертеп, мәгълүмати-консультатив пункт булдыру	Актаныш муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм фаразлау бүлеге	40	40	40	40	40
2.2	КУЭ продукциясе белән күргәзмәләр, ярминкәләр һәм күмәк стендлар оештыру	Актаныш муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм фаразлау бүлеге	25	25	25	25	25
2.3	Конкурслар үткөрү: "Елның иң яхшы эшмәкәре" һәм башкалар.	Актаныш муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм фаразлау бүлеге	10	10	10	10	10
2.4	Эшмәкәрлек эшчәнлеген, эшмәкәрләрнең уңай образын формалаштыруга юнәлдерелгән мәгълүмати материалларны пропагандалау һәм популярлаштыру максатларында мөкаләләр бастырып чыгару	Актаныш муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм фаразлау бүлеге	3	3	3	3	3
2.5	Уңышлы эшмәкәрнең акцент белән хакимият органнары белән тыгыз хезмәттәшлек итүгә тышкы реклама оештыру	Актаныш муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм фаразлау бүлеге	15	15	15	15	15

